

8. ICT odborníci ve firmách

Stále větší digitalizace ekonomiky vyžaduje rostoucí počet specialistů v oblasti ICT. Za posledních 10 let vzrostl podíl ICT odborníků na celkovém počtu zaměstnanců v České republice přibližně 1,5 krát, přesto jich tu je stále nedostatek. Z firem s 10 a více zaměstnanci, které zaměstnávají ICT odborníky, jich skoro třetina deklarovala, že měly v roce 2019 volná místa, pro které bylo těžké sehnat ICT odborníka/(y) s odpovídajícími znalostmi a dovednostmi. Tyto problémy trápí nejčastěji subjekty působící v oboru Činnosti v oblasti IT.

Hlavní zjištění

- V roce 2020 zaměstnávala ICT odborníky pro své potřeby bezmála **pětina firem. ICT odborníci tvořili 3,2 %** všech zaměstnaných osob v podnikatelském sektoru ČR. Nejvíce ICT odborníků nacházíme tradičně v odvětvové sekci CZ-NACE J *Informační a komunikační činnosti*, zvláště pak v oboru Činnosti v oblasti IT, **kde alespoň jeden ICT odborník je zaměstnán v devíti podnicích z deseti**. Na všech zaměstnaných ve výše zmíněném odvětví se tito **ICT odborníci podílí 58 %**. Podíl ICT odborníků na celkové pracovní síle je nepatrně vyšší ve velkých firmách s více než 250 zaměstnanci.
- Počty ICT odborníků zaměstnaných v českých firmách se za posledních 10 let měnily jen velmi pozvolně. V roce 2010 tvořili ICT specialisté 2,4 % z celkového počtu zaměstnanců v podnicích s 10 a více zaměstnanci, v roce 2020 byl jejich podíl 3,2 %. **Nejvyšší nárůst podílu ICT odborníků je patrný ve velkých firmách**, v malých firmách se podíl ICT odborníků na celkovém počtu zaměstnanců drží stabilně na 3 %.
- Vzhledem k tomu, že více než 80 % firem v ČR nezaměstnává specialisty na ICT, je pochopitelné, že **naprostá většina firem (73 %) si na úkony související s ICT najímá externí pracovníky** či živnostníky, kteří se na tyto činnosti specializují. Ve třech firmách z deseti provádí úkony související s ICT vlastní zaměstnanci a v 15 % firem tyto činnosti provádějí zaměstnanci mateřské firmy.
- Desetina firem (11 %) nabízela v roce 2019 možnost **specializovaného školení svým ICT profesionálům**. Pokud vezmeme v úvahu pouze firmy zaměstnávající IT odborníky, specializované školení jim nabízela více než polovina z nich (59 %), především velké společnosti (78 %), a z hlediska odvětvového to byly nejčastěji firmy působící v činnostech souvisejících s IT.
- **Nové ICT odborníky hledalo nebo přijalo** v průběhu roku 2019 do zaměstnaneckého poměru 8 % firem s 10 a více zaměstnanci. Jednalo se častěji o velké společnosti s více než 250 zaměstnanci (40 %). Z hlediska oborů byla největší poptávka po ICT profesionálech ze strany firem zabývajících se činnostmi v oblasti IT (76 %). Nejméně ICT odborníků naopak hledaly nebo nově zaměstnávaly firmy působící v oblasti stravování a pohostinství či poskytování ubytování. Pokud vezmeme v potaz pouze firmy, které již ICT odborníky zaměstnávají, nové IT specialisty hledaly nebo přijaly dvě pětiny z nich (41 %).
- **Problém zaplnit** v roce 2019 **volná místa vyhrazená pro ICT odborníky s odpovídající kvalifikací** mělo 6 % firem (resp. necelá třetina firem, které je již zaměstnávají). Tyto problémy uvádějí výrazně častěji velké firmy s 250 a více zaměstnanci (32 % všech velkých firem, resp. 40 % velkých firem, které je již zaměstnávají). Tento problém nejčastěji deklarují subjekty působící v oblasti IT – přibližně sedm z deseti.
- Ve srovnání s ostatními zeměmi EU¹ byly podniky působící v ČR v zaměstnávání ICT odborníků v roce 2019 **na evropském průměru**. Pokud bychom porovnávali jen situaci ve velkých podnicích s více než 250 zaměstnanci, byly by za rok 2019 české firmy v zaměstnávání ICT odborníků na nadprůměrném jedenáctém místě. **Nad průměrem EU28** byly české firmy za rok 2018 **v poskytování školení svým ICT odborníkům**. V porovnání velkých firem poskytujících školení svým zaměstnancům jsou české firmy s více než 250 zaměstnanci dokonce v první desítce – patříme mezi sedm států, kde více než 60 % velkých subjektů vzdělává své ICT odborníky ve specializovaných IT kurzech.
- České firmy také **nadprůměrně častěji než v jiných evropských zemích** přiznávají, že pokud nějakého ICT specialistu hledají, **mají problémy najít vhodného pracovníka** s odpovídajícími dovednostmi. Nejvíce se s tímto problémem potýkají v Belgii, v Lucembursku a na Maltě, nejméně naopak v Lotyšsku a v Polsku.

---

¹ Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání je databáze Eurostatu. Ta byla aktualizována na začátku roku 2020 a data v ní se vztahují k roku 2019, v případě ukazatelů vztahujících se k zaměstnávání ICT odborníků a poskytování školení se vztahují k roku 2018: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/data/comprehensive-database>

Tab. 8.1: ICT odborníci ve firmách s 10 a více zaměstnanci v ČR v roce 2020

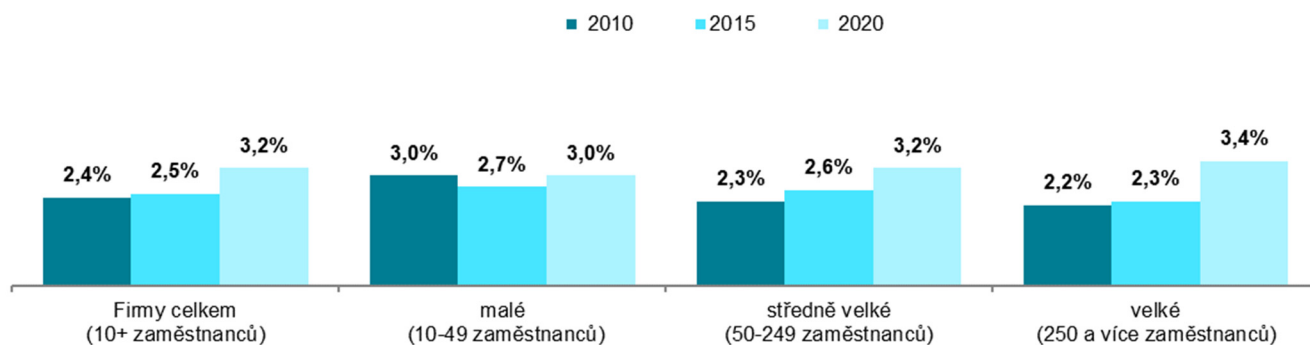
	Firmy zaměstnávající ICT odborníky				ICT odborníci zaměstnaní ve firmách <i>podíl na celkovém počtu zaměstnanců v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>
	úkony/činnosti související s ICT vykonávají ve firmě:				
	zaměstnanci	zaměstnanci mateřské firmy	zaměstnanci jiného subjektu či živnostníci		
	<i>podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>				
Firmy celkem (10+)	18,4	29,3	14,7	72,8	3,2
Velikost firmy					
10–49 zaměstnanců	11,5	23,9	10,2	72,8	3,0
50–249 zaměstnanců	35,2	41,7	24,9	72,9	3,2
250 a více zaměstnanců	80,0	80,3	56,9	71,6	3,4
Odvětví (ekonomická činnost)					
Zpracovatelský průmysl	21,7	33,1	15,3	71,6	1,1
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	19,1	26,5	34,4	70,9	1,4
Stavebnictví	7,2	20,0	5,4	74,4	0,7
Obchod a opravy motorových vozidel	17,0	25,9	14,7	82,6	1,1
Velkoobchod	20,8	32,7	23,5	73,3	1,6
Maloobchod	14,0	22,2	9,9	76,1	1,1
Doprava a skladování	7,9	18,4	9,2	78,3	0,9
Ubytování	8,8	17,1	12,0	83,9	0,5
Stravování a pohostinství	2,5	19,0	7,1	70,6	0,3
Činnosti cestovních agentur a kancelářů	22,8	32,7	15,1	83,6	7,4
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	60,6	65,9	23,5	71,5	16,5
Telekomunikační činnosti	76,9	77,6	24,5	45,4	17,3
Činnosti v oblasti IT	90,7	90,5	35,0	49,2	57,6
Činnosti v oblasti nemovitostí	17,8	26,5	12,8	73,7	1,8
Profesní, vědecké a technické činnosti	20,1	31,3	20,4	73,1	4,6
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	9,8	22,1	10,1	70,8	1,0

Tab. 8.2: Zaměstnávání ICT odborníků ve firmách s 10 a více zaměstnanci v ČR v roce 2019

	Firmy, které:					
	poskytovaly ICT odborníkům školení	hledaly či přijaly nové ICT odborníky	měly problémy najít ICT odborníky	poskytovaly ICT odborníkům školení	hledaly či přijaly nové ICT odborníky	měly problémy najít ICT odborníky
	<i>podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>			<i>podíl na celkovém počtu firem zaměstnávajících ICT odborníky v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>		
Firmy celkem (10+)	10,8	7,5	5,8	58,8	41,0	31,3
Velikost firmy						
10–49 zaměstnanců	5,7	4,7	3,7	50,0	40,8	32,6
50–249 zaměstnanců	21,7	12,8	8,8	61,6	36,3	25,0
250 a více zaměstnanců	62,2	40,2	31,8	77,7	50,3	39,7
Odvětví (ekonomická činnost)						
Zpracovatelský průmysl	11,9	5,8	3,9	54,7	26,8	17,9
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	15,0	7,1	6,1	78,5	37,1	32,1
Stavebnictví	4,3	1,2	0,7	59,7	16,1	9,1
Obchod a opravy motorových vozidel	8,3	2,5	2,0	48,7	14,5	11,6
Velkoobchod	9,7	9,1	5,3	46,5	43,6	25,6
Maloobchod	7,5	4,7	3,8	53,7	33,5	27,0
Doprava a skladování	4,9	3,3	3,0	62,2	41,8	37,6
Ubytování	2,0	2,2	1,2	22,8	25,5	13,9
Stravování a pohostinství	0,6	0,3	0,2	22,1	12,6	9,4
Činnosti cestovních agentur a kancelářů	9,5	7,5	6,8	41,5	33,0	30,0
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	41,0	36,3	32,3	67,6	59,9	53,2
Telekomunikační činnosti	53,2	36,2	30,8	69,1	47,1	40,0
Činnosti v oblasti IT	75,2	76,3	69,2	83,0	84,2	76,3
Činnosti v oblasti nemovitostí	6,3	3,9	2,9	35,5	22,1	16,4
Profesní, vědecké a technické činnosti	11,8	9,0	6,6	58,5	44,9	32,8
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	6,0	5,2	3,1	61,5	53,5	31,8

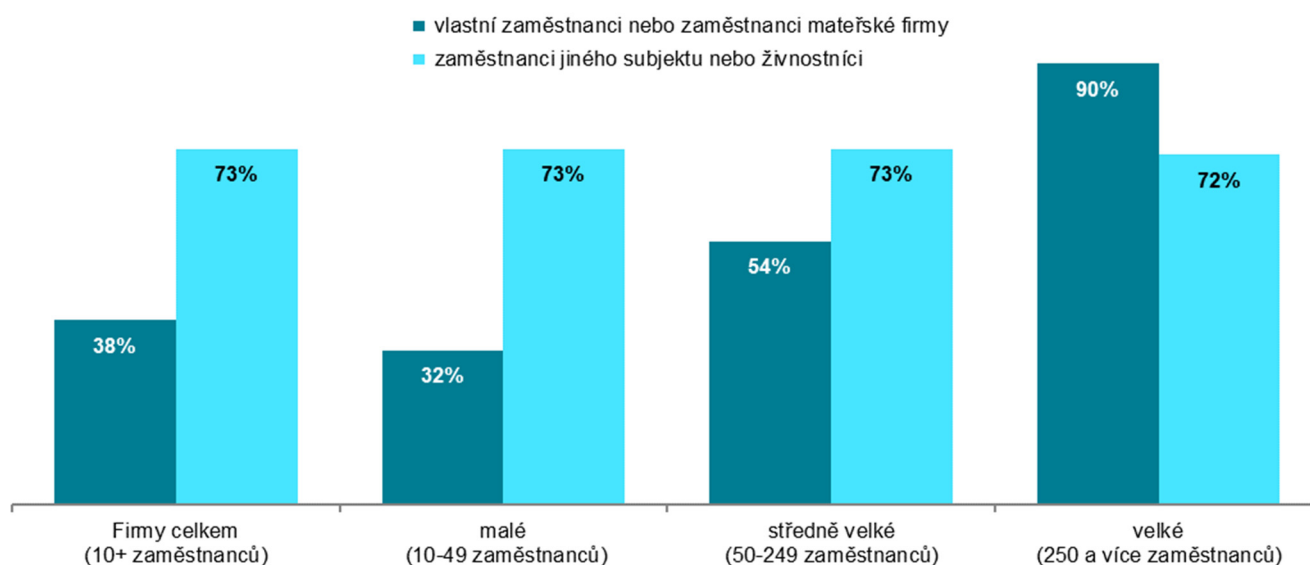
Zdroj: Český statistický úřad, 2020

Graf 8.1: ICT odborníci zaměstnaní ve firmách s 10 a více zaměstnanci v ČR

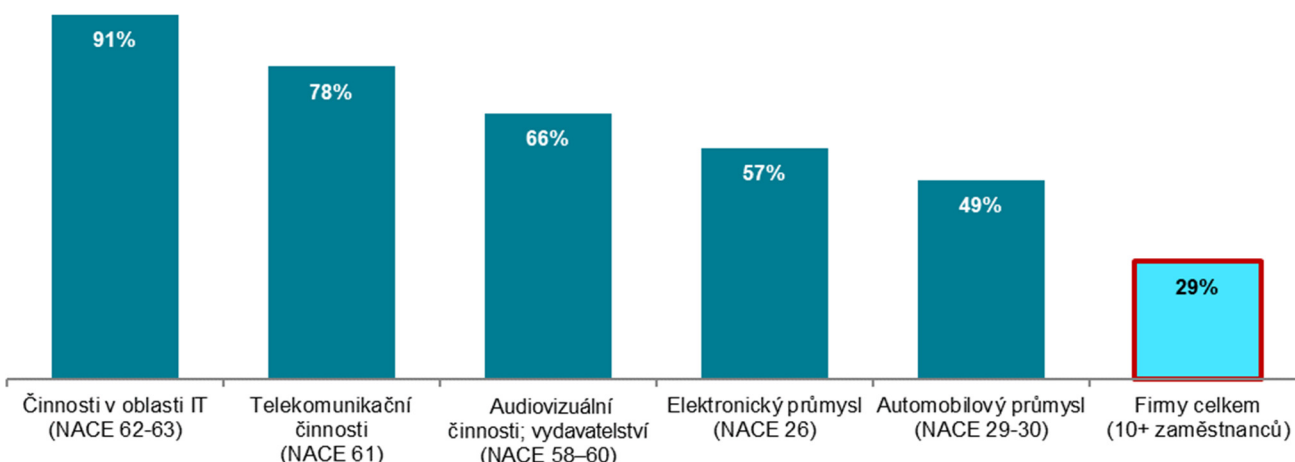
podíl počtu ICT odborníků na celkovém počtu zaměstnanců pracujících ve firmách s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní skupině v daných letech

Graf 8.2: Kdo ve firmách s 10 a více zaměstnanci v ČR provádí činnosti související s ICT v roce 2020

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní skupině

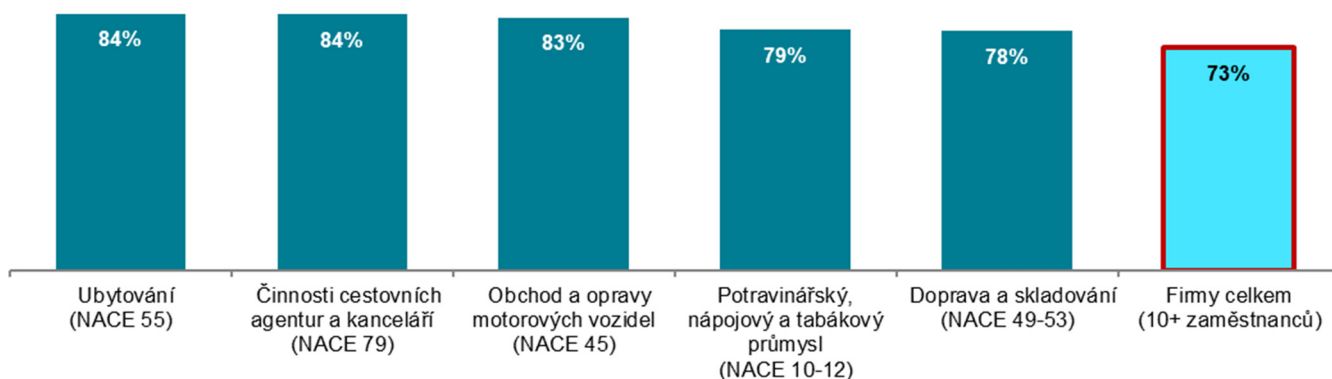
Graf 8.3: Činnosti související s ICT prováděli v roce 2020 vlastní zaměstnanci firmy – top 5 odvětví

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané odvětvové skupině

Zdroj: Český statistický úřad, 2020

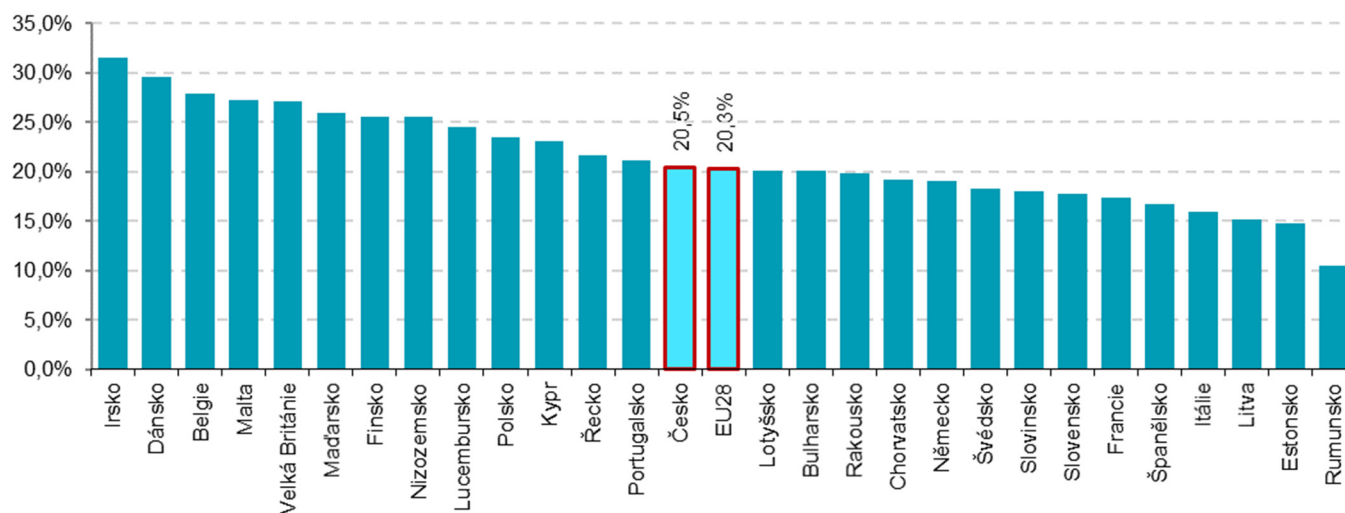
Graf 8.4: Činnosti související s ICT prováděli v roce 2020 externí subjekty – top 5 odvětví

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané odvětvové skupině

Zdroj: Český statistický úřad, 2020

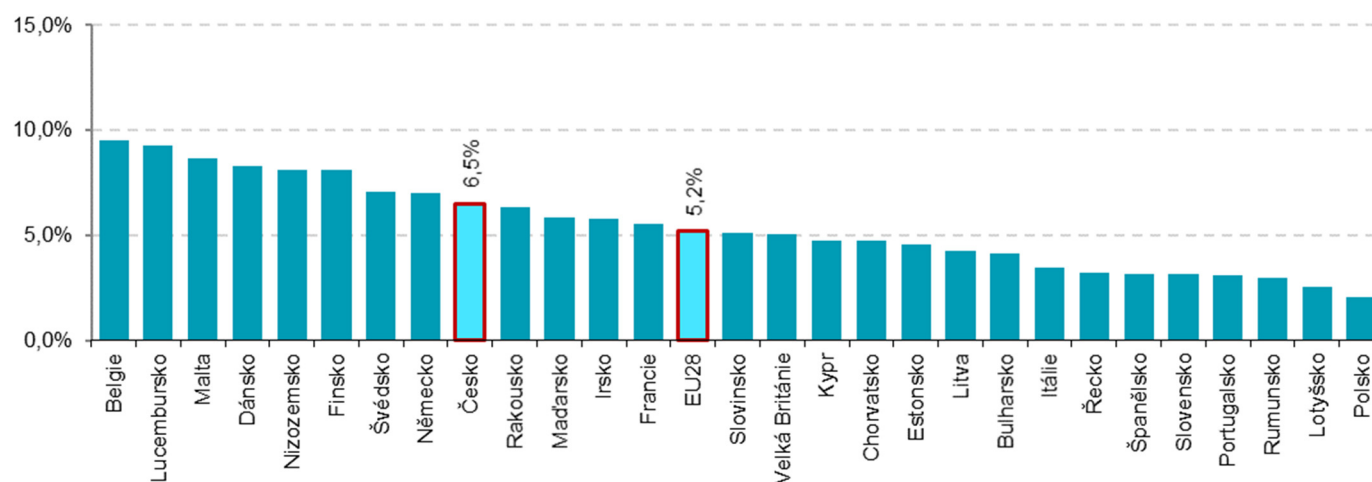
Graf 8.5: Firmy s 10 a více zaměstnanci v zemích EU zaměstnávající ICT odborníky v roce 2019

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, leden 2020

Graf 8.6: Firmy s 10 a více zaměstnanci v zemích EU, které měly v roce 2018 volné pracovní pozice, pro které bylo těžké najít ICT odborníka/(y) s odpovídajícími dovednostmi

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, leden 2020